

09.10.2015.

Informācija medijiem

Jaunieši: karjeras veidošanā nevar paļauties tikai uz skolā apgūto

Dažādi projekti, konkursi, interešu pulciņi, Ēnu diena, skolēnu mācību uzņēmumi un daudzas citas ārpusskolas aktivitātes sniedz pieredzi un zināšanas, kas atvieglo “īstās” profesijas izvēli, kurā ļoti nozīmīga loma ir arī pašiniciatīvai. Par to pārliecināti jaunieši, kuri vakar piedalījās Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) rīkotajā diskusijā “Vai profesijas durvis var atvērt jau skolā?”, lai īsi pirms Karjeras nedēļas diskutētu par to, cik dažāds var būt karjeras izvēles ceļš un kāda loma tajā skolām.

Skola iemāca pamatus

“Viss, ko esmu sasniedzis, ir, pateicoties manai pašiniciatīvai un aktivitātēm ārpus skolas. Prasmes, kas nepieciešamas veiksmīgas karjeras izveidei, skolas solā apgūt nav iespējams. Skolā iemāca tikai pamatus. Pārējais ir jāprot atrast paša spēkiem – internetā, grāmatās, kontaktējoties ar citiem cilvēkiem vai citos veidos,” uzskata **Mikus Upmalis**, kurš skolas laikā aktīvi darbojās robotikas pulciņā un strādāja ģimenes uzņēmumā, bet pēc absolvēšanas nodibināja savu uzņēmumu, kas specializējas 3D printeru jomā.

Haralds Saušs, Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma absolvents un pavārs, starptautiskā profesionālā meistarības konkursa *WorldSkills 2015* ekselesences medaļas ieguvējs, ceļā uz sasniegumiem karjerā izceļ dalību konkursos un iekšējo motivāciju: “Sīvā konkurence liek augt, pilnveidoties un noslīpēt savas prasmes līdz izcilībai. Ļoti labs veids, kā uzturēt konkurences garu arī ārpus konkursiem, ir sava elka atrašana un padarīšana par sāncensi. Mans elks ir šefpavārs Raimonds Zommers. Esmu no viņa ļoti daudz mācījies un mācos joprojām, lai dienās kļūtu labāks par viņu!”

Nevajag baidīties iet pret straumi

Silga Čerpinska, kura pēc augstskolas pabeigšanas sāka mācīties par poligrāfijas ražošanas tehniķi Rīgas Valsts tehnikumā, aicina jauniešus paskatīties uz savu nākotnes karjeru ārpus ierastā ceļa. “Ne vienmēr studijas augstskolā uzreiz pēc vidusskolas ir vienīgais un pareizais ceļš, jo profesionālā izglītība ir daudz tuvāka reālajai dzīvei un profesiju pasaulei, tāpēc nevajag baidīties iet pret straumi. Turklāt, ir vērts iesaistīties visās aktivitātēs, kas ir pieejamas jau skolas laikā - projektos, Ēnu dienā un citos pasākumos. Es savu darbavietu noskatīju, kad biju ekskursijā uz šo uzņēmumu. Tagad esmu laimīga par savu izvēli un darba vietu.”

Rīgas Tehniskās universitātes Inženierzinātņu vidusskolas 10. klases skolnieks **Vladislavs Ašceulovs** zina, ka vēlas kļūt par ķīmiķi. Viņš šo profesiju izvēlējās bērnībā, pateicoties eksperimentiem ar etiķi un sodu. “Gūt panākumus var tikai eksperimentējot un, darot to, ko neviens cits līdz šim nav darījis. Esmu pārliecināts, ka nākotnes profesija jāizvēlas katram pašam, nevis kāda ietekmē. Piemēram, mana vecmamma vienmēr ir sapņojusi, ka kļūšu par profesionālu mūziķi, tāpēc vīlās, kad pametu mācības Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolā, bet mans aicinājums ir ķīmija.”

Arī Jelgavas Spīdolas ģimnāzijas 11.komerczinību novirziena klases skolniece **Vēsma Asja Kurzemniece** ir līdzīgās domās. Viņasprāt, viens no veiksmīgākajiem veidiem, kā iepazīt profesiju, ir iesaistīšanās skolēnu mācību uzņēmumu programmā: “Doma, ka savu profesionālo karjeru vēlētos saistīt ar uzņēmējdarbību, radās, kad ar klasesbiedriem izveidojām skolēnu mācību firmu, ar kuru *Junior Achievement* konkursā izcīnījām 1.vietu valstī. Vēlāk ēnoju *Junior Achievement* vadītāju un absolvēju šīs organizācijas līderu programmu. Ieguvums ir ievērojami lielāks par ieguldījumu.”

Jauniešu ieteikumi karjeras plānošanā apkopoti sešos video, kas pieejami [VIAA YouTube kanālā](#), un fotogrāfijas no diskusijas atrodamas [VIAA Flickr kontā](#).

Gatavojam jauniešus dzīvei, ne tikai centralizēto eksāmenu kārtošanai

Tajā pašā laikā VIAA veiktā jauniešu aptauja portālā *Draugiem.lv* liecina, ka 26% jauniešu neizmanto iespējas, ko sniedz dažādas āpuskolu aktivitātes. Gandrīz tikpat jauniešiem trūkst pašiniciatīvas un motivācijas interesēties par savu nākotnes profesiju – piektā daļa aptaujāto vecumā no 14 līdz 19 gadiem par to nedomā vai nezina, par ko kļūt.

“Iepriecina, ka jaunieši apzinās, ka katram var būt savs ceļš, lai gūtu panākumus dzīvē, ja vien atbilst paša interesēm un spējām. Tās var atklāt, aktīvi darbojoties gan skolā, gan ārpuskolas pasākumos, nevis tikai apzinīgi iegaumējot grāmatu zinības,” norāda VIAA Informācijas un karjeras departamenta direktore **Aleksandra Joma**. “Vienlaikus skolām būtu daudz aktīvāk jāsteno karjeras izglītība, kuras viens no mērķiem ir darba pasaules iepazīšana. Katrā mācību priekšmetā jāveido saikne ar dzīvi ārpus skolas un jāparāda, kur iegūtās zināšanas varēs likt lietā. Tas jauniešus motivēs daudz cītīgāk apgūt arī mācību vielu. Jāatceras, ka gatavojam jauniešus dzīvei, ne tikai centralizēto eksāmenu kārtošanai.”

Par Karjeras nedēļu 2015

Lai risinātu šos jautājumus un aicinātu uz savlaicīgu karjeras plānošanu, nākamnedēļ ceturto gadu Latvijā notiks Karjeras nedēļa. Karjeras nedēļa ir pasākumu cikls, kura laikā jauniešiem ir iespēja iepazīt un plānot savu nākotnes nodarbošanos, tikties ar dažādu profesiju pārstāvjiem, apmeklēt uzņēmumus un karjeras konsultācijas. Jaunieši var piedalīties radošajās darbnīcās un konkursos, kā arī laimēt balvas. Šogad Karjeras nedēļas vadmotīvs ir “Atver profesijas durvis!”, galveno uzmanību veltot nākotnes profesijas iepazīšanai radošā un atraktīvā veidā.

Jau šobrīd sociālajā tīklā Draugiem.lv pieejama interaktīva un izzinoša spēle, kurā var iepazīt profesijas. Spēle pieejama VIAA Draugiem.lv lapā: www.draugiem.lv/viaa. Vecrīgā Kaļķu un Valņu ielu krustojumā apskatāma Karjeras nedēļai veltīta instalācija “Atver profesijas durvis!”, kur ikvienam ir iespēja iejusties septiņu dažādu profesiju tēlos.

Karjeras nedēļu no 12. līdz 16. oktobrim organizē VIAA sadarbībā ar Latvijas pilsētu un novadu pašvaldībām un izglītības pārvaldēm. To atbalsta Eiropas Komisijas programma *Erasmus+* Karjeras konsultēšanas un informācijas tīkla *Euroguidance* ietvaros.

Šogad Karjeras nedēļa norisināsies vienlaikus 20 Latvijas pilsētās un novados: Rīgā, Cēsīs, Jelgavā, Jēkabpilī, Gulbenē, Kuldīgā, Liepājā, Ventspilī, Rojā, Rēzeknē, Daugavpilī, Valmierā, Alūksnē, Saldū, Ogrē, Lielvārdē, Talsos, Dagdā, Tukumā un Preiļos.

Detalizēta pasākumu programma 20 pilsētās pieejama vietnē: www.viaa.gov.lv/karjeras_nedela.

Papildu informācija:

Kristīne Keiča

VIAA Komunikācijas un programmu publicitātes nodaļas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Tālr.: 67785461, 28628088

e-pasts: kristine.keica@viaa.gov.lv

Karīna Javtušenko

Hauska & Partner

Karjeras nedēļas 2015 komunikācijas konsultante

Tālrs.: 67821691, 26562499

e-pasts: karina.javtusenko@hauska.com